

SIMULAREA EXAMENULUI NAȚIONAL DE BACALAUREAT 2024
Proba E. d) - Logică, argumentare și comunicare, 17 ianuarie 2024

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Teza de demonstrat este:

- a. o propoziție suport;
- b. un caz examinat;
- c. o propoziție pe care o propunem pentru demonstrare;
- d. una din cele două premise.

2. Raționamentul *Dacă niciun minor nu este neșcolarizat, atunci unii neșcolarizați nu sunt minori* este:

- a. deductiv imediat de tip conversiune prin accident;
- b. deductiv mediat de tip silogism;
- c. deductiv imediat de tip conversiune simplă;
- d. deductiv imediat de tip obversiune.

3. În cazul propoziției „*Unele zilele de toamnă sunt ploioase*”:

- a. cuantorul este subînțeleș;
- b. subiectul logic este reprezentat de termenul *zilele*;
- c. cuantorul este particular;
- d. predicatul logic este reprezentat de termenul *sunt ploioase*.

4. Termenii *brad* și *conifer* se află în raport de:

- a. contradicție;
- b. ordonare;
- c. contrarietate;
- d. identitate

5. Din punct de vedere intensional, termenul *scriitorul meu preferat* este:

- a. absolut, compus, precis, pozitiv;
- b. compus, relativ, pozitiv, concret;
- c. concret, nevid, singular, compus;
- d. nevid, pozitiv, absolut, concret.

6. Una dintre erorile privind raportul dintre clase aflate pe aceeași treaptă a clasificării este:

- a. raportul de încrucișare;
- b. raportul de opoziție;
- c. raportul de contrarietate;
- d. raportul de contradicție.

7. Dacă termenului *bancă de piatră* i se ia proprietatea *de piatră* atunci:

- a. extensiunea crește și intensiunea scade;
- b. extensiunea scade și crește intensiunea;
- c. extensiunea nu se modifică;
- d. Intensiunea nu se modifică.

8. Inducția completă se caracterizează prin:

- a. clasă infinită de obiecte;
- b. concluzie amplificatoare;
- c. examinarea fiecărui obiect în parte;
- d. valoare de cunoaștere crescută.

9. Seria de termeni ordonați descrescător din punct de vedere intensional este:

- a. cangur, mamifer, vertebrat, animal;
- b. animal, vertebrat, mamifer, cangur;
- c. animal, mamifer, vertebrat, cangur;
- d. cangur, vertebrat, mamifer, animal.

10. Propoziția *Hienele nu sunt erbivore* este un exemplu de propoziție:

- a. universală afirmativă;
- b. particulară negativă;
- c. universală negativă;
- d. particular afirmativă.

20 de puncte

B. Se dau termenii A, B, C, D și E, astfel încât termenii A și B se află în raport de încrucișare; termenul C este specie atât pentru A cât și pentru B, dar gen pentru D. Termenul E este subordonat lui A și în contrarietate cu B, C, D.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

- a) Unii C sunt E. c) Toți A sunt B. e) Niciun E nu este B. g) Unii B sunt D.
- b) Toți E sunt A. d) Toți C sunt D. f) Unii E nu sunt D. h) Niciun C nu este B. **8 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**(30 de puncte)**

Se dau următoarele propoziții:

1. *Unele greve ale minerilor nu sunt legale.*
2. *Niciun act corect nu este act injust.*
3. *Toate locurile de joacă din parc sunt amenajate frumos.*
4. *Unii bucătari talentați sunt profesioniști.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, supraalterna propoziției 1, contrara propoziției 2, subalterna propoziției 3, contradictoria propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei subcontrarei propoziției 4, respectiv, obversa supraalternei propoziției 1. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Deoarece unele legume nu sunt alimente perisabile, putem deduce că unele alimente perisabile nu sunt legume.*

Y: *Unele abonamente sunt produse inutile, întrucât unele abonamente nu sunt produse utile.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului X. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

A. Fie următoarele două moduri silogistice: eio-2, aeo-4.

a. Scrieți schemele de inferență corespunzătoare modurilor silogistice date. **4 puncte**

b. Construiți, în limbaj natural, câte un silogism care să corespundă schemelor de inferență scrise la subpunctul a). **4 puncte**

c. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea modurilor silogistice date, precizând totodată decizia rezultată din reprezentarea grafică (de exemplu: mod silogistic valid/mod silogistic nevalid) **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția „*Unii tenismeni sunt campioni mondiali*” **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Unii artiști sunt profesioniști, deoarece toți cântăreții sunt artiști și unii cântăreți sunt profesioniști.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

1. Termenul mediu este distribuit în ambele premise.
2. Predicatul logic al concluziei este reprezentat de termenul „profesioniști”.
3. Concluzia silogismului este o propoziție universală afirmativă.
4. Subiectul logic al concluziei este nedistribuit în concluzie. **4 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Silogismul este un raționament deductiv mediat.

1. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
2. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „*silogism*” **4 puncte**